

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER AKTYWÓW PAŃSTWOWYCH
JACEK SASIN

Warszawa, 11 maja 2020 r.

Wytyczne Ministra Aktywów Państwowych i Głównego Inspektora Sanitarnego dla funkcjonowania kopalni w trakcie epidemii SARS-CoV-2

Zgodnie z art. 15 i art. 94 pkt 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1974 r. Kodeksu Pracy (Dz. U. z 2019 r., poz. 1040, 1043, 1495) pracodawca ma obowiązek zapewniać bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Pracodawca jest zobowiązany wprowadzić w zakładzie pracy wewnętrzne przepisy, bez względu na fakt istnienia lub braku aktów normatywnych, czy wytycznych szczegółowych dotyczących sposobu zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom. Muszą to być działania proporcjonalne – uzasadnione w kontekście zagrożenia.

Podstawowym celem procedur jest:

1. Wzmocnienie bezpieczeństwa pracowników zakładów górniczych i pracowników innych firm przebywającym na terenie tych zakładów.
2. Utrzymanie możliwości funkcjonowania zakładów górniczych i świadczenia w nich pracy.
3. Zmniejszenie liczby kontaktów na terenie zakładu, celem umożliwienia uniknięcia ryzyka zakażenia w przypadku potwierdzonego zakażenia.
4. Uniknięcie zakażenia pracowników przez osoby z zewnątrz – dostawcy, klienci.

W związku z powyższym przez okres obowiązywania na terenie Polski stanu epidemii zalecane jest stosowanie następujących procedur:

A. Procedury ograniczające rozpowszechnienie się wirusa.

B. Procedury zapobiegawcze: podejrzenie wystąpienia zakażenia u pracownika.

C. Procedury w przypadku zdiagnozowania wirusa u jednego z pracowników.

W każdym z powyższych punktów wskazane zostały rekomendowane procedury. Uwzględniając konieczność zachowania ciągłości produkcji zasadne jest, aby poszczególne

elementy procedur zostały wdrożone jak najszybciej, przy czym obiektywny brak możliwości natychmiastowego wdrożenia części procedur nie powinien wstrzymywać wdrożenia pozostałych ich części.

REKOMENDACJE

A. Procedury ograniczające rozpowszechnianie się wirusa.

1. Pracownikom zakładu powinno się zapewnić środki umożliwiające ochronę ust i nosa.
2. Każdy pracownik powinien pamiętać o obowiązku zakrywania ust i nosa w miejscach wskazanych przepisami prawa. Obowiązek ten nie dotyczy osób wykonujących czynności zawodowe, służbowe lub zarobkowe w budynkach, zakładach, obiektach, z wyjątkiem osób wykonujących bezpośrednią obsługę interesantów lub klientów w czasie jej wykonywania.
3. Do ochrony twarzy i rąk zaliczają się m.in. szyby, pleksigłasy ochronne (dla obsługi klienta), bariery odległościowe, przyłbice ochronne, gogle, maseczki ochronne i inne narzędzia lub sposoby zapewniające ochronę pracownika przed możliwością zakażenia się od osób chorych lub zakażonych.
4. Pracownicy dołowi używają rutynowych środków ochrony indywidualnej zgodnie z przyjętymi przez zakład ustaleniami.
5. Obowiązani do noszenia osłony ust i twarzy są zewnętrzni dostawcy i goście, którzy poruszają się po terenie zakładu.
6. Zakład pracy zapewnia osobom zatrudnionym, niezależnie od podstawy zatrudnienia, środki do dezynfekcji rąk, dostępne zawsze, w razie potrzeby i w miejscach umożliwiających ich łatwe i szybkie użycie, oraz rękawiczki jednorazowe w ilościach, które pozwolą na ich szybkie użycie w przypadku zaistnienia takiej potrzeby.
7. Zaleca się wdrożenie/aktualizację procedur sprzątania i prewencyjnego odkażania pomieszczeń i powierzchni, w tym:
 - a) zdefiniowanie miejsc (wejścia, główne ciągi komunikacyjne, szatnie, jadalnie),
 - b) ustalenie sposobu realizacji sprzątania i dezynfekcji, ich częstotliwości w zależności od ruchu i liczby osób,
 - c) ustalenie częstotliwości dezynfekcji powierzchni dotykowych (klamki, poręcze, systemy sterowania, stacje operatorskie, biurka, pulpity, włączniki, regały z aparatami, lampownie oraz punkty wydawania napojów, klatek zjazdowych itp.). Rekomenduje się jak najczęstszą dezynfekcję, w działach administracyjnych nie rzadziej niż raz na zmianę,

a w samych kopalniach zgodnie z przyjętym planem pracy, jednak nie rzadziej niż raz na dobę.

8. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych wywieszenie instrukcji dot. mycia rąk, zdejmowania i zakładania rękawiczek, zdejmowania i zakładania maseczki, a przy dozownikach z płynem do dezynfekcji – instrukcji dezynfekcji rąk.
9. Monitorowanie prac porządkowych.
10. Odległość między stanowiskami pracy powinna wynosić najmniej 1,5 m chyba, że jest to niemożliwe ze względu na charakter działalności wykonywanej w zakładzie, a zakład zapewnia środki ochrony osobistej związane ze zwalczaniem epidemii COVID-19.
11. Zaleca się maksymalne ograniczenie korzystania z przestrzeni wspólnych, w tym:
 - a) wprowadzenie różnych godzin przerw,
 - b) rozważenie możliwości zamknięcia stołówek pracowniczych lub ograniczenie liczby miejsc na stołówce (maksymalnie jedna osoba siedząca przy stoliku lub zachowanie minimum 2 m odległości pomiędzy osobami),
 - c) wprowadzenie różnych godzin rozpoczynania i kończenia przerw śniadaniowych oraz wprowadzenie możliwości odbywania przerw śniadaniowych przy stanowisku pracy,
 - d) w przypadku łaźni, szatni, liczba osób korzystających z nich jednocześnie powinna być ograniczona, z zachowaniem odstępu między nimi. Miejsca te powinny być poddawane regularnemu sprzątanu i dezynfekcji powierzchni dotykowych (klamki, poręcze, uchwyty, blaty itp.).
12. Zaleca się rozważyć wprowadzenie ograniczeń w kontakcie pomiędzy pracownikami poprzez zmianę systemu pracy i określenie miejsc, w których dochodzi do gromadzenia się pracowników (jak: środki transportu zorganizowanego, bramy wejściowe/ wyjściowe, lampownie, łaźnie, poczekalnie przed zjazdem, klatki szybowe, stacja osobowa na podszybiu, poczekalnia dla wyjeżdżającej załogi, transport dołowy do miejsc podziału pracy):
 - a) stworzenie możliwie małych zespołów, z których każdy podczas zmiany pracuje w izolacji od pozostałych,
 - b) dopasowanie pracy zmianowej w ten sposób, aby zespoły, o ile to możliwe, nie miały ze sobą fizycznego kontaktu,
 - c) wprowadzenie pracy zdalnej dla wszystkich stanowisk gdzie jest to możliwe, ograniczenie do niezbędnego minimum liczby pracowników niezbędnych do utrzymania działań,

- d) wprowadzenie różnych godzin rozpoczynania i kończenia pracy, aby jak najbardziej zmniejszyć liczbę osób stykających się ze sobą w jednym czasie,
 - e) zmniejszenie liczby osób zjeżdżających w windach, zwiększenie liczby zjazdów w szybach.
13. Bieżące odkazanie autobusów i busów dowożących pracowników do oddziałów.
 14. Zawieszenie wykonywania okresowych szkoleń stacjonarnych. Wszelkie szkolenia powinny być wykonywane w trybie online, z wyjątkiem tych, których nie można przeprowadzać w sposób zdalny.
 15. Ograniczenie współpracy zewnętrznej - zawieszenie delegacji i osobistych spotkań zewnętrznych.
 16. Odprawy pracownicze powinny odbywać się na wolnym powietrzu, a spotkania i narady wewnętrzne, jeśli są niezbędne, powinny być przeprowadzane przy otwartych oknach. Zapewnienie, w miarę możliwości, częstego wietrzenia pomieszczeń. Zaleca się, aby w pierwszej kolejności starać się organizować spotkania i narady przy wykorzystaniu narzędzi internetowych.
 17. W pomieszczeniach, w których pracują dwie lub więcej osób unikanie włączania klimatyzacji i innych urządzeń mogących powodować wewnętrzny, zamknięty ruch powietrza.
 18. Ze szczególną troską należy traktować pracowników z grup bardziej narażonych na ryzyko epidemiczne – jeśli to możliwe nie angażować w bezpośredni kontakt z klientem osób powyżej 60 roku życia oraz przewlekle chorych.
 19. Przekazanie pracownikom (w rozróżnieniu na pracowników biurowych i pracujących na dole) niezbędnych zaleceń postępowania przeciwepidemicznego:
 - a) przed rozpoczęciem pracy, tuż po przyjściu do pracy obowiązkowo należy umyć ręce wodą z mydłem,
 - b) nosić osłonę nosa i ust, ewentualnie przyłbicę oraz rękawice ochronne podczas wykonywania obowiązków; używać środków ochrony indywidualnej stosowanych na danym stanowisku pracy,
 - c) zachować bezpieczną odległość od rozmówcy i współpracowników (rekomendowane są 2 metry),
 - d) regularnie często i dokładnie myć ręce wodą z mydłem zgodnie z instrukcją znajdującą się przy umywalce i dezynfekować osuszone dłonie środkiem na bazie alkoholu (min. 60%),

- e) podczas kaszlu i kichania zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce,
 - f) starać się nie dotykać dłońmi okolic twarzy, zwłaszcza ust, nosa i oczu,
 - g) dołożyć wszelkich starań, aby stanowiska pracy były czyste i higieniczne, szczególnie po zakończonym dniu pracy. Należy pamiętać o dezynfekcji powierzchni dotykowych jak słuchawka telefonu, klawiatura i myszka, włączniki świateł czy biurka,
 - h) unikać dojazdów do pracy środkami komunikacji publicznej, jeżeli istnieje taka możliwość.
20. Działania edukacyjne z użyciem dostępnych nośników, niewymagających dotykania, jak: tablice informacyjne, banery na wejściach i w miejscach podziału pracy, intranet, monitory, telewizja zakładowa.

B. Procedury zapobiegawcze: podejrzenie wystąpienia zakażenia u pracownika

1. Pracownicy powinni zostać poinstruowani, że w przypadku wystąpienia niepokojących objawów nie powinni przychodzić do pracy, powinni pozostać w domu i skontaktować się telefonicznie ze stacją sanitarno-epidemiologiczną, oddziałem zakaźnym, a w razie pogarszania się stanu zdrowia zadzwonić pod nr 999 lub 112 i poinformować, że mogą być zakażeni koronawirusem.
2. W zależności od okoliczności państwowy powiatowy inspektor sanitarny może zdecydować o przeprowadzeniu dochodzenia epidemiologicznego w zakładzie. Należy go wówczas poinformować o wszystkich okolicznościach narażenia, poza zakładem, a także swoim miejscu pracy i poinformować pracodawcę o poczynionych ustaleniach.
3. Zaleca się rozważenie wdrożenia bezdotykowego mierzenia temperatury u pracowników i gości przy wejściu do zakładu. Mierzenie temperatury odbywa się, w miarę możliwości, poza budynkiem zakładowym, a pracownicy stojąc w kolejce muszą zachować przynajmniej 1,5-metrowy odstęp. W przypadku stwierdzenia podwyższonej temperatury (powyżej 37 stopni C) lub wyraźnych oznak choroby jak uporczywy kaszel, złe samopoczucie, trudności w oddychaniu, dana osoba nie może zostać wpuszczona na teren zakładu. Powinna zostać poinstruowana o jak najszybszym zgłoszeniu się do najbliższego oddziału zakaźnego, celem konsultacji z lekarzem.
4. W okresie przejściowym, przed zakupem termometrów przez zakład, zaleca się mierzenie temperatury przez pracowników na własną rękę.
5. Rozważenie możliwości wprowadzenia, za zgodą pracownika, codziennych procedur zbierania poświadczonych przez pracownika oświadczeń (kwestionariuszy) o stanie

zdrowia, w szczególności o braku występowania objawów chorobowych u pracownika oraz o braku kontaktu z osobą, która miała widoczne objawy chorobowe lub była narażona na kontakt z osobą zakażoną, pozostającą w izolacji lub kwarantannie.

6. Zaleca się bieżące śledzenie obowiązujących przepisów prawa, a także informacji Głównego Inspektora Sanitarnego i Ministra Zdrowia, dostępnych na stronach gis.gov.pl lub <https://www.gov.pl/web/koronawirus/>.
7. Rekomenduje się wyznaczenie i przygotowanie (m.in. wyposażonego w środki ochrony indywidualnej i płyn dezynfekujący) pomieszczenia lub obszaru, w którym będzie można odizolować osobę w przypadku stwierdzenia u niej niepokojących objawów wskazujących na chorobę zakaźną.
8. Zaleca się przygotowanie i umieszczenie w określonym miejscu (łatwy dostęp) potrzebnych numerów telefonów do stacji sanitarno-epidemiologicznej, służb medycznych. Osoba oczekuje w tym pomieszczeniu na transport i dalsze decyzje.
9. W przypadku stwierdzenia wyraźnych oznak choroby jak uporczywy kaszel, złe samopoczucie, trudności w oddychaniu, osoba nie powinna zostać wpuszczona na teren obiektu. Powinna zostać poinstruowana o jak najszybszym zgłoszeniu się do najbliższego oddziału zakaźnego, celem konsultacji z lekarzem, poprzez udanie się tam transportem własnym lub powiadomienie 999 albo 112. Zaleca się wykorzystanie wprowadzonych dotychczas rozwiązań (np. oczekiwanie w dedykowanym namiocie, udanie się do zewnętrznego punktu medycznego itp.).

C. Procedury w przypadku zdiagnozowania wirusa u pracownika.

Zaleca się:

1. Gromadzenie przez zakład informacji dot. przypisania pracowników do konkretnych stanowisk lub obszarów pracy.
2. W przypadku wystąpienia zakażenia u pracownika należy ściśle stosować się do zaleceń i wskazówek państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, który prowadzi dochodzenie epidemiologiczne w związku ze zdarzeniem.
3. Ustalenie obszaru zakładu, w którym poruszał się i przebywał pracownik, przeprowadzenie rutynowego sprzątnięcia, zgodnie z procedurami zakładowymi oraz zdezynfekowanie powierzchni dotykowych (klamki, poręcze, uchwyty itp.).
4. Ustalenie listy pracowników oraz klientów (jeśli to możliwe) obecnych w tym samym czasie w części/częściach obiektu, w których przebywała osoba zakażona.

5. Stosowanie się do zaleceń państwowego powiatowego inspektora sanitarnego przy ustalaniu, czy należy wdrożyć dodatkowe procedury, biorąc pod uwagę zaistniały przypadek.
6. Utworzenie/ aktualizację procedur na wypadek konieczności ograniczenia funkcjonowania zakładu pracy bądź jego zamknięcia w związku ze stanem epidemii i szerzeniem się zakażenia wśród pracowników. W przypadku konieczności całkowitego wstrzymania produkcji - utrzymanie dostępności infrastruktury krytycznej podczas postępu produkcji.

Przydatne informacje:

- instrukcja mycia rąk

<https://gis.gov.pl/zdrowie/zasady-prawidlowego-mycia-rak/>

- instrukcja dezynfekcji rąk

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-skutecznie-dezynfekowac-rece/>

- instrukcja prawidłowego zdejmowania maseczki

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-maseczke/>

- instrukcja prawidłowego zdejmowania rękawiczek

<https://gis.gov.pl/aktualnosci/koronawirus-jak-prawidlowo-nalozyc-i-zdjac-rekawice/>

Jacek Sasin

Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Aktywów Państwowych